

Emilia Cybulska
RCEE w Płocku

Edukacyjna rola konkursów ekologicznych dla dzieci i młodzieży

Praca z uczniem to ciągle poszukiwanie nowych możliwości, kształtowanie jego zainteresowań, postaw oraz umożliwienie mu działań na rzecz najbliższego otoczenia. Efektem tych starań jest między innymi zorganizowanie w szkole zajęć w kołach zainteresowań i udział w konkursach.

Podstawowym celem organizowania konkursów ekologicznych jest włączenie dzieci i młodzieży do aktywnego udziału w pracach związanych z ochroną przyrody, zapobieganiu degradacji środowiska naturalnego, a także budzeniem świadomości, że stan środowiska jest naszą wspólną odpowiedzialnością dziś i jutro.

Aby skutecznie przeciwdziałać degradacji środowiska przyrodniczego, trzeba między innymi, systematycznie przygotowywać młodzież do rozwiązywania problemów ekologicznych. Ważne jest aby młody człowiek zrozumiał w szkole potrzebę tworzenia parków narodowych, obszarów chronionego krajobrazu, właściwej lokalizacji obiektów przemysłowych, segregacji odpadów, zdrowego odżywiania itp. Kształcenie świadomości ekologicznej to zadanie do realizacji przede wszystkim dla nauczycieli przedmiotów przyrodniczych.

Świadomość ekologiczną można kształtować wykorzystując zarówno tradycyjne metody nauczania, jak i nowoczesne – wymagające aktywnej badawczej postawy ucznia. Doświadczenie wskazuje, że wiele skuteczniejsze są te drugie. Dlatego zachęcamy młodzież do udziału w konkursach, gdyż dają one doskonałą okazję do ukierunkowanej, ale samodzielnej pracy, która pozostawia najczęściej trwałe ślady w świadomości.

Konkursy są jedną z form szeroko rozumianej, powszechnej edukacji ekologicznej. Udział w konkursie ekologicznym każdego ucznia wykazuje, że ma on aktywne podejście do środowiska, ochrony przyrody rodzimej, chce zdobywać i pogłębiać wiedzę przyrodniczą.

Aby twórczo i skutecznie podejmować i prowadzić działania na rzecz środowiska, należy znaleźć w sobie energię i entuzjazm, który jest motorem napędowym działań twórczego człowieka. Nic tak, jak udział w rywalizacji konkursowej nie budzi entuzjazmu i nie wyzwala twórczej energii u dzieci i młodzieży. Z jednej strony konkursy mobilizują uczestników do zwrócenia uwagi na ważne problemy lokalne, a z drugiej dają pole do twórczości i inspiracji działań na rzecz środowiska.

Poprzez organizowanie i udział w konkursach ekologicznych młodzi ludzie, którzy świat nie tylko poznają, ale i podziwiają, mają możliwość kształtować go, znaleźć w nim właściwe dla siebie miejsce. To miejsce mogą sobie sami stworzyć poprzez wzbogacenie świata nowymi ideami i wytworami. Mogą oczywiście rozwijać się przez podporządkowanie się innym osobom i posłuszne realizowanie ich pomysłów, ale czy w ten sposób zaspokoją tak ważną dla człowieka potrzebę wyróżnienia się spośród tłumu, zaznaczenia swojej odrębności i oryginalności? – raczej nie.

Celem konkursów ekologicznych winno być:

- kształtowanie właściwych postaw wobec środowiska.
- poszerzenie wiadomości z zakresu ochrony środowiska i ekologii przyrody.

- kształtowanie świadomości ekologicznej rozumianej jako gotowości do działania w zgodzie ze środowiskiem.
- integracja uczniów.

Konkursy ekologiczne cieszą się wielkim powodzeniem ze względu na atrakcyjne nagrody, ale i nie tylko. Olbrzymią rolę odgrywa tu przede wszystkim:

- chęć podejmowania działań na rzecz własnego środowiska lokalnego
- potrzeba prowadzenia obserwacji i doświadczeń w obiektach przyrodniczych
- dążenie do rozwijania twórczości artystycznej dzieci utalentowanych plastycznie i muzycznie
- chęć pokazania swoich dokonań oraz wymiana doświadczeń co skutecznie integruje placówki oświatowe w podejmowaniu działań na rzecz środowiska oraz dopinguje do coraz lepszej pracy.

Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku organizuje od lat konkursy ekologiczne, dzięki którym dzieci i młodzież mogą rozwijać twórczy styl, który jest drogą do wybitcia się ponad przeciętność. Organizowane przez nas konkursy ekologiczne promują postawy ekologiczne w społeczeństwie, są doskonałą okazją do zdobycia rzetelnej wiedzy na tematy związane z ekologią, mądrej i ciekawej zabawy, spotkań ludzi o podobnych zainteresowaniach.

Oto przykłady konkursów organizowanych w 2008r:

Wiosną ogłosiliśmy konkurs na zaprojektowanie konkretnego działania aktywizującego społeczność lokalną na rzecz gospodarowania zasobami przyrody w sposób przyjazny środowisku oraz wdrożenie tego działania w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Ziemi. Nagrodzeni mogli zrealizować swoje pomysły przy wsparciu środkami z grantu. Konkurs został rozpropagowany we wszystkich szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu miasta Płocka. 15 kwietnia 2008 roku niezależna komisja utworzona z członków RCEE, przedstawicieli mediów, sponsorów wybrała 14 najlepszych inicjatyw. Przekazaliśmy w postaci grantów 15 000,00 zł z dotacji przyznanej przez Urząd Miasta Płocka na realizację inicjatyw.

Efekty prac zrealizowanych z tzw. grantów młodzież prezentowała podczas obchodów Międzynarodowego Dnia Ziemi na Starym Rynku w Płocku, w swoich szkołach, a także podczas młodzieżowego forum ekologicznego. Inscenizacja przygotowana przez młodzież z Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Płocku w załączniku.

Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku pełni rolę Lokalnej Organizacji Grantowej. Łączymy lokalne ośrodki grantobiorcze, np. szkoły w lokalne grupy działania, które wzajemnie współpracują, konsultują się i wymieniają pomysłami, pracami, a także uczestniczą w organizowanych wydarzeniach.

Program prowadzony jest na terenie Miasta Płocka oraz powiatów: płockiego, gostyńskiego, sierpeckiego, sochaczewskiego oraz płońskiego przy wsparciu Polsko-

Amerykańskiej Fundacji Wolności, Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Urzędu Miasta Płocka.

Celem programu Działaj Lokalnie jest aktywizowanie lokalnych społeczności wokół rozwiązywania problemów ekorozwojowych oraz pobudzania aspiracji mieszkańców działających w swoich miejscowościach. Uczestnictwo w nim pozwoliło grantobiorcom zaktywizować ich lokalne społeczności poprzez: festyny, wystawy, szkolenia, kampanie.

Program zachęca do poszukiwania atrakcyjnych sposobów promowania działań prowadzonych przez grupy, które realizują projekty odpowiadające na lokalne potrzeby i angażujące mieszkańców do wspólnych inicjatyw.

W programie zostały wsparte najlepsze projekty skierowane do społeczności lokalnych, dążące do zmian w społecznościach i zachęcające do realizacji samodzielnie zaplanowanych projektów na rzecz społeczności lokalnych. Duży nacisk kładziemy na rozwój i szkolenia młodzieżowych liderów ochrony środowiska.

Przykłady lokalnych inicjatyw:

Projekt: *Przyszłość zależy od nas*

Realizatorzy: *Ambasadorzy Przyrody przy Gimnazjum nr 6 w Płocku*

Cel projektu:

- wsparcie budowania świadomości ekologicznej oraz osobistej odpowiedzialności za środowisko dzieci i młodzieży w warunkach szkolnych i pozaszkolnych.

Działania obejmują m.in: wyprodukowanie naklejek zachęcających społeczność szkolną do oszczędzania wody „dokręcaj kran”, oszczędzania energii elektrycznej „wyłączaj światło” oraz racjonalnej gospodarki odpadami:

- opracowanie i przeprowadzenie audytu środowiskowego,
- przeprowadzenie warsztatów ekologicznych,
- przeprowadzenie konkursu fotograficznego pt. „ Skutki działań przemysłowych wobec natury”,
- stworzenie wystawy o tematyce „Zbiorniki wodne i ich los!”,
- warsztaty wyjazdowe (plastyczno – ekologiczne) w „Zielonej Szkole” w Sendeniu,
- przygotowanie folderu, który będzie obrazem realizowanego projektu,
- wyprodukowanie smyczy, które będą zawierały hasła propagujące ekologiczne zachowania.

Projekt: *Zielone lekcje dla ekonomistów*

Realizatorzy: *Szkolne Koło Ekologiczne EKOKWADRAT Zespół Szkół Ekonomiczno – Kupieckich w Płocku*

Cel projektu: Wzrost świadomości ekologicznej osób związanych z innymi dziedzinami niż nauki przyrodnicze, ekologia.

Działania obejmują:

- warsztaty stacjonarne dla uczniów
- zajęcia terenowe w Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych w Kobiernikach., Zielonej Szkole w Sendeniu, Oczyszczalni Ścieków w Maszewie, Brudzeńskim Parku Krajobrazowym,
- warsztaty stacjonarne dla nauczycieli,
- przygotowanie materiałów edukacyjnych dla uczestników warsztatów terenowych, materiałów promocyjnych dla nowych animatorów edukacji ekologicznej,
- wystawa prac wykonanych pod wpływem wrażeń, jakie odnieśli uczestnicy w trakcie zajęć.

Konkurs fotograficzny:

Kolejnym konkursem, którego przedmiotem były fotografie przedstawiające szczególne wartości przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe Doliny Wisły na odcinku od Warszawy do Włocławka., był konkurs zatytułowany „Dolina Wisły – bogactwo, które trzeba chronić”

Cele konkursu:

- ukazanie piękna, walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych Doliny Wisły,
- promocja walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych Doliny Wisły,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze,
- popularyzacja fotografowania jako sposobu kształcenia wrażliwości estetycznej,
- popularyzacja wiedzy o Dolinie Wisły – przygotowanie wydawnictwa albumowego.

Konkurs poetycki:

Przedmiotem konkursu były wiersze poświęcone problemom koegzystencji człowieka ze światem przyrody, szczególnym wartościom przyrodniczym, krajobrazowym, kulturowym Doliny Wisły na odcinku od Warszawy do Włocławka.

Cele konkursu:

- przedstawienie piękna, walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych Doliny Wisły, koegzystencji człowieka z przyrodą,
- promocja walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych Doliny Wisły,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze,
- popularyzacja wiedzy o Dolinie Wisły.

Konkurs finansowany był ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Urzędu Miasta Płocka, Unii Europejskiej.

Do konkursu dzieci i młodzież mogła się przygotować podczas zajęć stacjonarnych i terenowych prowadzonych przez RCEE w Płocku. Nagrodzone prace będą wykorzystane do albumu. Najlepsze prace jury konkursu nagrodziło nagrodami i dyplomami. Są one zaprezentowane na wystawie pokonkursowej oraz umieszczone w albumie „Z Wisłą Płocką – nasza przyszłość”.

Konkurs ekologiczny „Wygraj z azbestem”

Cele Konkursu:

- Przygotowanie i przeprowadzenie przez uczestników Konkursu lokalnych aktywności adresowanych do społeczeństwa, popularyzacja wiedzy o wpływie azbestu i wyrobów zawierających azbest na zdrowie ludzi, powszechna inwentaryzacja azbestu i wyrobów zawierających azbest w sołectwach, gminach wiejskich i miastach, włączenie mieszkańców w działania na rzecz minimalizacji wytwarzania odpadów.
- Uczestnicy projektu – reprezentujący szkoły „ Ku zrównoważonemu rozwojowi gmin województwa mazowieckiego” mieli przygotować i przeprowadzić w swoich lokalnych środowiskach Kampanię „Wygraj z azbestem” adresowaną do osób fizycznych, przedsiębiorców, dzieci i młodzieży. Mogły to być happeningi, spotkania z administracją, służbą zdrowia, firmami demontującymi wyroby azbestowe, warsztaty, inwentaryzacja miejsc występowania azbestu i związków zawierających azbest, ocena ich stanu technicznego, informacja (ulotki) o wpływie odpadów, w tym niebezpiecznych, na stan środowiska i zdrowie ludzi.
- Zajęcia miały pokazać wpływ azbestu i związków zawierających azbest oraz odpadów azbestowych na zdrowie ludzi i stan środowiska.

Nagrody w Konkursie finansowane były ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

To tylko niektóre przykłady zrealizowanych konkursów. Kolejne konkursy już ogłosiliśmy. Zachęcamy do udziału w nich.